

ВЪЛШЕБНИТЕ НАРОДНИ ПРИКАЗКИ – ОТРАЖЕНИЕ НА ТВОРЧЕСКАТА ФАНТАЗИЯ НА НАРОДА

Вълшебните приказки се изграждат върху дълбоко оптимистична идейна основа. В тях доброто винаги побеждава злото, а истината надвива лъжата. Главният герой е почти винаги положителен герой - той притежава или здрави добродетели, или необикновена физическа сила, или чудни, невероятни способности, или учудваща мъдрост (било поотделно, било всички заедно). Този герой обикновено произхожда от средите на бедния народ и се явява типичен носител на неговите положителни качества.

Вълшебните приказки са особен вид народни разкази, които започват с нанасяне на някаква вреда (отвлечане, ограбване и пр.) или с желание да се притежава нещо (царят изпраща сина си за жар-птица). Действието се развива чрез изпращане на героя от къщи, среща с дарител, който му подарява вълшебно средство или му дава мъдър съвет, с помощта на който се намира желания предмет. В хода на действието се разиграва двубоят с противника (най-важната му форма е змееборството). Много често героят е преследван, подложен е на трудни изпитания, но накрая успява да постигне целта си, жени се за момата или царската дъщеря, получава половината царство... Горедолу в този план протичат повечето вълшебни приказки. Тяхната обща структура показва и тяхното родство. То е толкова близко, че един сюжет не може точно да се отдели от друг.

В най-общ план моделът на вълшебните приказки е:

1. Забрана или предписание.
2. Нарушение.
3. Увреждане или недостиг.
4. Заминаване на героя.
5. Задача.
6. Вълшебни дарове.
7. Поява на неприятел.
8. Взаимна борба.
9. Победа на героя.
10. Завръщане.
11. Трудни изпитания.
12. Разпознаване на истинския герой.
13. Наказване на лошите герои.
14. Сватба.

Един или друг елемент от този модел в отделните приказки може да липсва, но посоката на действието винаги е една и съща.

Характерното за вълшебните приказки е, че главните герои олицетворяват доброто и злото. Те стигат до борба на живот и смърт. Обикновено побеждава най-малкият брат, считан от другите за най-глупав. Но именно най-малкият брат се оказва най-умен и най-сръчен, затова и печели симпатиите на читателите, защото е състрадателен и щедър, съобразителен и безстрашен. (Спомнете си кой убива ламята, която краде златните ябълки в „Тримата братя и златната ябълка“).

Често във вълшебните приказки има и една друга група герои — страдащи. Това са заварени или доведени деца, немощни старци, населението на града или селото, на цялото царство. Тези герои, въпреки страданието си, запазват своето благородство и нравствена чистота.

А може ли вълшебна приказка без вълшебни предмети? Изобщо предметният свят в тези приказки е доста пъстър - всичко говори и действа. Предмети и животни помагат на героя да постигне желаната цел.

Много често във вълшебните приказки се използват и числа, но те са най-често три, седем и девет, защото хората са вярвали в тяхната магическа сила. Трима са братята, толкова са и сестрите, ламята има три глави, скъпоценната вещ е заключена с девет ключа, юнакът трябва да премине през девет планини и морета и т.н.